

SLOVENSKO

Stíhačky F-16 na Slovensku nebudú ani v roku 2024. Nad' to považuje za obrovské zlyhanie, hovorí dokument ministerstva obrany

Jaroslav Nad'. Foto: Jaroslav Novák/TASR

Peter Števkov →

10:51

43 Komentárov →

Zdieľať

Kompetentní na ministerstve obrany vážne pochybujú, že Slovensko dokáže do budúceho roka pripraviť leteckú základňu Sliač na prijatie nových amerických stíhačiek F-16. Pokiaľ by sa to nepodarilo, išlo by podľa ministra obrany Jaroslava Nad'a o obrovské zlyhanie. Vyplýva to z dokumentu ministerstva obrany, ktorý má Štandard k dispozícii.

Presnejšie: o obrovskom zlyhaní hovorí dovnútra, navonok sa minister Nad' tvári, že je všetko v poriadku. Potvrdzuje to aj odpoveď jeho rezortu na našu otázku. „Odporúčame prehodnotiť Vaše zdroje, pretože informácie, ktoré uvádzate, sa nezakladajú na pravde. Na letisku prebieha množstvo projektov, ich dokončenie je prioritizované tak, aby v roku 2024 mohli Vzdušné sily Ozbrojených síl Slovenskej republiky plnohodnotne využívať lietadlá F-16,“ tvrdí ministerstvo obrany pre Štandard.

Interný dokument z rokovania vedenia rezortu obrany však hovorí niečo iné: zástupcovia z generálneho štábu, vzdušných síl a leteckej základne Sliač už nepovažujú používanie stíhačiek F-16 v roku 2024 na Slovensku za reálne. Dôvodom sú obrovské sklzy v rekonštrukcii tohto letiska. Ide pritom o nevyhnutný krok, bez ktorého by stroje americkej výroby nemohli zo Sliaču bezpečne vzlietať. Uvažuje sa dokonca nad variantom, že by stíhačky boli dočasne umiestnené v nejakej inej krajine.

Prevzatie stíhačiek F-16 teda môže skončiť ako obrovská blamáž súčasnej vlády, dôsledkom ktorej bude Slovensko pri ochrane svojho vzdušného priestoru aj naďalej odkázané na Česko a Poľsko. V marci totiž vláda rozhodla o odovzdaní našich trinástich stíhačiek Mig-29 Ukrajine.

Pod'me však poporiadku.

Dodanie sa už raz oneskorilo

Nákup stíhačiek F-16 za 1,6 miliardy eur schválila ešte minulé vláda. Má ísť

o 14 strojov, dva sa budú využívať na výcvik. Podľa pôvodného plánu pritom mali byť na Slovensku už v tomto roku. Vlni však rezort obrany informoval, že ich dodanie sa približne o rok oneskorí a prvé stíhačky by mali prísť v prvej polovici roka 2024. Dôvodom omeškania malo byť oneskorenie dodávok od subdodávateľov pre pandémiu COVID-19 a tiež nedostatok čipov na svetovom trhu.

Ak príde ďalší odklad dodania stíhačiek, na vine už však nebudú Američania. Zázemie pre F-16 si vyžaduje nové hangáry či rekonštrukciu rolovacích dráh na leteckej základni Sliač. Rekonštrukcia mala byť ukončená do konca roka 2022. „Nerealizovanie minimálnych odporúčaných zmien dodávateľom leteckej techniky, by spôsobilo obmedzenia pri prevádzke novej leteckej techniky a nebolo by zabezpečené dodržanie záručných podmienok,” písalo sa v predkladacej správe k uzneseniu vlády z roku 2019.

Poľská stíhačka F-16 v priestoroch Leteckej základne Malacky-Kuchyňa. Foto: Jaroslav Novák/TASR

Prestavba základne mala stáť viac ako 55 miliónov eur. Odvtedy sa však

cenovka vyšplhala až na sto miliónov eur, čo súčasná vláda odôvodňuje aj infláciou.

Stavebné práce však aj po viac ako troch rokoch stagnujú. „Veľmi som zvedavý, ako je pripravená infraštruktúra na príchod stíhačiek F16 na letisku Sliač. Vzhľadom na ich oneskorené dodanie o rok neskôr mal minister o to viac času na rekonštrukciu letiska, ale zjavne práce stagnujú a pochybujem, že Sliač bude pripravený prijať nové stíhačky,“ komentoval ešte koncom marca poslanec Hlasu a bývalý veľvyslanec v USA Peter Kmec.

V stredu vláda odsúhlasila výstavbu nového metrologického pracoviska na Sliači za takmer sedem miliónov eur. Technici sa v rámci neho budú starať o podporu prevádzky F-16, ako sú kalibrácie či opravy.

Štátny tajomník Marian Majer pri tejto príležitosti pre Pravdu priznal, že výstavba zázemia pre nové stroje na Sliači čelí sklzom. „Nechcem hovoriť nejaké konkrétne termíny, robíme všetko preto, aby stíhačky prišli načas,“ uviedol Majer s tým, že sa stále počíta s rokom 2024, či už Sliač „bude alebo nebude kompletne dokončený“.

Rezort obrany pritom vo vyjadrení pre Štandard prstom ukázal na minulú vládu. „Je potrebné doplniť, že uvedený zásadný projekt nevyhnutný na pôsobenie lietadiel F-16 vláda Petra Pellegriniho absolútne nepripravila. Jediné relevantné rozhodnutie, ktoré k tomu urobili, bolo zastavenie civilnej prevádzky letiska Sliač,“ uviedla hovorkyňa ministerstva obrany Martina Kakaščíková.

Je to horšie, ako vláda priznáva

Z dokumentu ministerstva obrany, ktorý má Štandard k dispozícii, však vyplýva, že situácia je horšia, ako rezort pripúšťa. Materiál konštatuje, že kompetentní považujú používanie lietadiel F-16 v roku 2024 za nereálne, že minister obrany Jaroslav Nad' zvažuje presun strojov do „blízkeho prostredia v Európe“ a že aj podľa jeho názoru ide o „obrovské zlyhanie“.

V časti venujúcej sa pripravenosti Sliača dokument s názvom *Úlohy z rokovania vedenia MO SR z 13. marca 2023* vychádza z vyjadrení kompetentných v Ozbrojených silách SR, ktoré poskytli na základe komunikácie s Agentúrou NATO pre podporu a obstarávanie (NSPA). Práve cez túto agentúru NATO sa vykonáva veľká časť požadovanej rekonštrukcie.

„Štátny tajomník MO SR informoval k rekonštrukcii letiska Sliač, v súčasnosti prebiehajú konzultácie s USA, príslušné zložky ho informovali o problematike plnej prevádzky lietadiel F-16 z dôvodu absencie rekonštrukcie adekvátnej infraštruktúry po ich príchode na Slovensko v 2024,“ konštatuje materiál s tým, že jednou z ponúkaných alternatív je aj odklad dodania techniky na Slovensko.

„Príslušné zložky ho zároveň informovali, že alternatíva v Malackách je nepravdepodobná, alternatíva Poľska je technicky nerealizovateľná vzhľadom na rôzne typy lietadiel,“ píše sa ďalej v dokumente s odkazom na iné možnosti umiestnenia lietadiel než na Sliači.

„Podľa vyjadrení zainteresovaných na základe komunikácie s NSPA je používanie lietadiel v roku 2024 nereálne,“ konštatuje dokument s odvolaním sa na ľudí z generálneho štábu, vzdušných síl či samotnej leteckej základne Sliač.

Pripomeňme, že krátko po spísaní tohto materiálu vláda rozhodla o odovzdaní slovenských stíhačiek Mig-29 Ukrajine. Zároveň sme Kyjevu darovali aj protivzdušné systémy S-300 a KUB. Pri zabezpečení nášho vzdušného priestoru sme preto odkázaní na vzdušné sily Česka a Poľska. Pokiaľ by sa scenár odloženia používania F-16 naplnil, teoreticky by náš vzdušný priestor museli chrániť spojenci aj po roku 2024.

Obrovské zlyhanie

Minister obrany Jaroslav Nad' podľa zmieneného dokumentu považuje nepripravenosť Sliača za „obrovské zlyhanie“. Zodpovedné sú podľa jeho

názoru vzdušné sily a Sekcia majetku a infraštruktúry rezortu obrany. Viní ich napríklad zo slabej komunikácie s agentúrou NATO či z neustálej úpravy projektov.

„Minister obrany SR vyjadril nesúhlas s ponechaním lietadiel v USA, vyzval zvážiť všetky riešenia, napríklad presun lietadiel do blízkeho prostredia v Európe s možnosťou používania,“ píše sa v materiáli. Inými slovami, uvažuje sa aj nad tým, že slovenskí piloti by na nových F-16 lietali z inej krajiny.

Zároveň si mal minister Nad' vyžiadať „zoznam minimálnych požiadaviek, ktoré letisko musí mať na prevádzku lietadiel“.

Jaroslav Nad' sa podpisuje na trup stíhačky F-16 určenej pre Ozbrojené sily SR. Foto: MO SR/TASR

O autorovi

Peter Števkov

Ďalšie články

SVET

Po transkrasokorčuliarke prichádza takmer dvojmetrová transbaletka. Video z jej vystúpenia sa stalo virálnym

Tomáš Dugovič 14:46